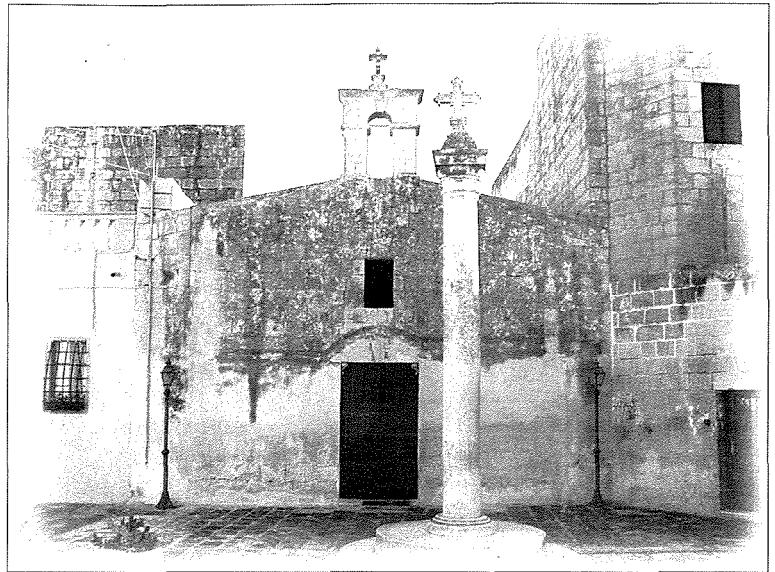

Hal Balzan - 350 Sena Parroċċa (1655 - 2005)

Minn Silvio Cassar

■ Is-sena l-oħra deher artiklu interessanti fuq il-Ktieb Annwali li l-Każin tal-Banda "San Gabriel" ta' Hal Balzan AD. 1920, johroġ għal żmien il-festa tal-Lunzjata. Dan iġib il-firma tas-Sur Alfred Massa u kien jittratta dwar l-gheluq tal-175 sena minn meta l-iskultur Żejtuni, Mastru Xandru Farrugia ħadem l-istatwa tal-Lunzjata ta' Hal Tarxien. Hekk kif is-Sur Massa qasam hsibijiet sbieħ tal-poplu Tarxiniż... hekk ukoll f'dan l-anniversarju sabiħ tal-poplu Balzani, nixtieq naqsam dan l-avveniment magħkom f'dawn il-ġranet ta' ferħ fl-okkażjoni tal-festa tal-Lunzjata f'Hal Tarxien.

*Il-Knisja l-Qadima tal-Lunzjata li serviet bhala
l-ewwel Knisja Parroċċa*

Id-digriet li Hal Balzan isir Parroċċa ħareġ nhar l-14 t'Awissu, 1655 mill-Isqof Michael Joannes Balaguer Camarasa. Il-poplu ta' Hal Balzan kien ilu madwar 80 sena jitlob u jressaq l-ilmenti tiegħu sabiex jinqata' mill-Matriċi ta' Birkirkara u jsir Parroċċa. Ta' min ifakkar, li Birkirkara hija Omm il-Parroċċi ta' H'Attard, Hal Balzan, Hal Lija, San Ġiljan, Tas-Sliema kollha, il-Gżira, l-Imsida u Santa Venera. S'intendi mal-medda taż-żmien dawn kollha nqatgħu waħedhom biex saru parroċċi wkoll. Però, biex lokal isir parroċċa kien jehtieg li jkun hemm raġuni valida. H'Attard kien sar Parroċċa fl-1575 (80 sena qabel) filwaqt li Hal Lija sar parroċċa fl-1594 (61 sena qabel). Dan juri li l-Balzanin riedu li jsiru parroċċa bhall-ġirien tagħhom. Tajjeb ngħidu, li l-Matriċi ta' Birkirkara saret Kollegġjata nhar id-9 ta' Diċembru 1630, iżda n-nies ta' Hal Balzan żgur ma ppreferew l-ebda unur... hlief dak li riedu li Hal Balzan isir Parroċċa.

Nhar id-19 ta' Marzu 1655, l-Isqof Mons. Balaguer għamel Viżita Pastoral i f'Hal Balzan. Dakinhar, il-kjeriku Marco Antonio Chetcuti u Pietro Micallef, iż-żewġ prokuraturi li nhatru minn fost il-Balzanin, ipprezentawlu ittra li turi x-xewqa, li r-residenti jridu li Hal Balzan isir

Parroċċa. Fl-ittra kien hemm li kien Hal Balzan ilehhaq mal-500 ruh u li dawn kellhom tbatija mhux ħażin, l-aktar meta kienet tkun ix-xita (Hal Balzan kien akta minn kilometru 'l bogħod minn Birkirkara) sabiex jinqdew mis-Sagramenti. Huma enfasizzaw li ser jagħmlu minn kollox biex Hal Balzan isir parroċċa, tant, li n-nies intrabtu li jagħtu ta' kull sena lill-Kappillan il-primizji tal-qamħ, tax-xgħir u tal-qoton, bħalma kienu jagħtu qabel lill-Kappillan ta' Birkirkara. Sahansitra nsibu wkoll, li Giovanna Chetcuti fl-aħħar testment halliet biċċa art magħrufa b'Ta' Hausica lill-Knisja ta' l-Annunzjata kemm-il darba ssir parroċċa, li d-dhul tal-flus imur għall-bżonnijiet tal-Parroċċa.

Ma' l-ittra ngħata wkoll lill-Isqof Balaguer kopja ta' 3 kuntratti li quddiem Nutara Pubbliċi, xi Balzanin intrabtu li jagħtu somom ta' flus u renti annwali biex fuq kollox tinbena Knisja Parrokkjali ġdida li tiehu post il-Knisja l-qadima ta' l-Annunzjata. B'hekk naraw li l-Balzanin kienu lesti għal kull sagrafiċċju u li jkunu ġenerużi, basta li jinqdew fil-htigijiet tar-ruh.

Għal pagna 43...

Il-jum mistenni kien nhar l-14 t'Awissu 1655, l-Isqof Mons. Balaguer hareġ id-digriet tat-twaqqif tal-Parroċċa. Id-digriet li kien bil-Latin kien jghid li Hal Balzan jitwaqqaf Parroċċa ġdida bid-drittijiet u s-setghat li tiehu hsieb l-erwieh bl-amministrazzjoni tas-Sagramenti... u li jinghata dak kollu mwieghed minnies, kif ukoll li tinbena Knisja Parrokkjali ġdida. La darba l-Isqof waqqaf din il-Parroċċa ġdida, hatar bhala Kappillan lil Dun Adrijanu Żarb, Karkariż, hu l-Kurat tal-Kollegġjata ta' Birkirkara Dun Gwann Battista Żarb. Din l-ghazla taffiet f'it mid-dispjaċir tal-Karkariżi li raħal iehor halla l-Parroċċa Matriċi. Il-Kappillan il-ġdid ha l-pussess tiegħu nhar il-31 t'Awissu 1655. B'hekk

*Il-Knisja Parrokkjali ta' Marija Annunzjata
turi t-350 Anniversarju tal-Parroċċa*

il-Knisja l-qadima ta' l-Annunzjata saret Parroċċa kif xtaqu l-Balzanin fit-talbiet tagħhom. Però, il-Balzanin bdew jaħdmu sabiex iżommu l-wegħda l-oħra... dik li jibnu Knisja Parrokkjali ġdida u fil-fatt fl-1669 tpoġġiet l-ewwel ġebbla tagħha. Iva... hija grazzja minn Alla li Hal Balzan qed jiċcelebra 350 Sena Parroċċa. Biex il-Parroċċa baqgħet hajja u attiva wara dan iż-żmien kollu, bilfors kien hemm hidma kbira minn kull Kappillan u mill-Balzanin ta' kull żmien. J'Alla fiż-żmien li ġej il-Parroċċa ta' Hal Balzan tibqa' tkun iċ-ċentru ta' l-attività ewlenija f'Hal Balzan.

*Xi tagħrif ittiegħ mill-Ktieb "Hal Balzan -
Ġrajjetu sa l-1999" ta' Mons. Dun Gwann Dimech.*

Factory, Office & Showroom
157, Ghajn Dwieli Road, Paola PLA 08 Malta
Tel: 21662373, 21673280 Fax: 21673280
E-mail: info@segunawoodworks.com

SEGUNA
WOODWORKS
 CO. LTD. Est. 1944